

знизити категоричність висловлення. Основа ухильного ввічливого спілкування полягає в пом'якшенні імперативу, вуалюванні комунікативного наміру. У мові майже не використовують прямі імперативи. Принцип взаємоповаги – це основна тенденція розвитку англомовної комунікативної культури.

*Науковий керівник: Крилова Т.В.,
канд. філол. наук, доцент*

УДК 81'367:81-31 (043.2)

Гакал Ю.В.

Національний авіаційний університет, Київ

ЕКСПРЕСИВНИЙ СИНТАКСИС У ТВОРЧОМУ ДОРОБКУ Е. ХЕМІНГВЕЯ

Експресивність являє собою лінгвістичну категорію, що пронизує всі рівні мовної системи і відображається як у мові, так і в мовленні. Експресивність є сукупністю ознак семантичних, стилістичних і функціонально-стилістичних, які забезпечують її здатність виступати в комунікативному акті як засіб суб'єктивного ставлення мовця до змісту або адресата мовлення. Експресивний синтаксис – це вчення про побудову виразної мови, предметом вивчення якого є лінгвістичні основи експресивного мовлення. Емоційна забарвленість і експресивність текстів створюється різними емпатичними засобами, які можна розділити на лексичні, граматичні і лексико-граматичні. Лексичні емпатичні моделі використовують для додавання висловленню емоційного забарвлення певні лексичні засоби, тобто слова і словосполучення. Граматичні моделі використовують в цих цілях граматичні засоби, а лексико-граматичні моделі представляють собою ті, які одночасно використовують лексичні та граматичні засоби.

Експресивні засоби у англійських художніх текстах поділяються на три групи: на основі редукції синтаксичних конструкцій (представлені еліпсисом, апосіопезою, асиндетоном, номінативними реченнями); редувантності синтаксичних конструкцій (повторення, перерахування, синтаксична тавтологія, полісиндетон, емпатичні конструкції, парентетичні внесення або речення) та порушення граматично фіксованого порядку слів (стилістична інверсія, синтаксичне розщеплення і відокремлення).

У творах Ернеста Хемінгвея спостерігається велика частотність використання таких синтаксичних засобів, як інверсія, парцеляція та еліпсис і майже не зустрічаються номінативні речення. Емпатичні моделі

по-різному передають категорію експресивності на письмі або через інвертований порядок слів, тематично-рематичне положення у реченні, графічні знаки або відсутність тих чи інших членів речення.

За допомогою пасивного стану автор привертає увагу до виконавця дії, самої дії або ж навпаки приховує ким здійснена дія. Використані емпатичні граматичні конструкції як у діалогах, так і у описі виділяють обставини подій, підкреслюють ставлення, створюють контраст. Еліпсис у романах надає тексту динамічності, більшої виразності, яка посилює його експресивність. Еліптичні конструкції підкреслюють такі емоції мовців, як хвилювання, нетерпіння, захоплення і, як стилістичний прийом, еліпсис є ефективним засобом зображення головних героїв, створює загальне враження недолугості мовлення і використовується як засіб мовних характеристик в діалозі, в непрямій мові та розповіді від уявного оповідача, який є або спостерігачем, або учасником описуваних подій. У художньому тексті присутні номінативні речення, які автор використав для ствердження про існування того чи іншого явища чи події, або доповнення значення буття вказівкою на предмети і явища, або надання їм оцінки. Ернест Хемінгвей застосовує парцеляцію задля створення стилістичних ефектів живомовності, невимушеності, спонтанності спілкування, передає емоційно-психічний стан персонажа, створює у читача ефект присутності та актуалізує окремі деталі, наприклад: *You heard about it; you heard the shots; and you saw the bodies.* У Е. Хемінгвея присутня інверсія за допомогою якої переданий настрій персонажів, їх відношення до подій та один одного, словам надається іронічне, пародійне звучання або зображена піднесеність, пафос, наприклад: *Only then are they like now, and with four of these you can make them scatter.*

Отже, різноманітні засоби вираження експресивності, віртуозно використані Е. Хемінгвеем, грають ключову роль у зображенні тла подій, характеру героїв та їхніх почуттів. За допомогою емпатичних засобів письменник актуалізує мовлення, додає йому емотивності та робить його максимально справжнім, відповідним до розмовного діалогічного.

*Науковий керівник: Крилова Т.В.,
канд. філол. наук, доцент*

УДК 81'255:81'373.74(038) (043.2)

Галкіна О.Ю.

Національний авіаційний університет, Київ

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ З ГАСТРОНОМІЧНИМ КОМПОНЕНТОМ У ПЕРЕКЛАДІ (на матеріалі словників)

Фразеологізми та мовні афоризми, що включають в себе прислів'я, приказки та крилаті вирази найбільш повно і яскраво відображають

національну культуру. Безперечно, їжа в усьому обсязі і різноманітті є одним з найважливіших факторів життєдіяльності, що знаходить втілення в мові і комунікативній діяльності.

Найвагомішу роль для загальної теорії фразеології відіграли праці В.В. Виноградова, А.В. Куніна, Н.М. Шанського. Зусилля багатьох теоретиків-фразеологів скеровані на те, щоб виявити чіткі критерії відмежування фразеологічних явищ від нефразеологічних, для того, аби серед багатьох типів стійких словесних комплексів визначити об'єкт саме фразеології.

Фразеологія – це сукупність фразеологізмів певної мови, або ж розділ мовознавства, який вивчає фразеологічний склад мови. Своєю чергою, фразеологічною одиницею називають відтворювану одиницю мови з двох або більше слів, цілісну за своїм значенням і стійку за складом та структурою. За найпоширенішою класифікацією фразеологізми англійської мови поділяються на: 1. фразеологічні зрощення, 2. фразеологічні єдності 3. фразеологічні сполуки.

Серед фразеологізмів можна виділити групу фразеологізмів з гастрономічним компонентом – фразеологічні одиниці у лексичному складі яких наявні продукти харчування, що відбивають культурні уподобання, переваги та етнічні традиції споживання їжі певного народу.

Для перекладу такого виду фразеологічних одиниць виділяємо 5 основних способів перекладу:

1. метод фразеологічного еквівалента:

the salt of the earth – сіль землі;

2. метод фразеологічного аналога:

know beans – знати, де раки зимують;

3. описовий переклад:

one man's meat is another man's poison – про смаки не сперечаються;

4. дослівний переклад (калькування):

every cook praises his own broth – кожний кулик хвалить своє болото;

5. метод контекстуальної заміни:

“You can not eat your cake and have it” – «Що з воза впало, те пропало»
(“It's no use crying over spilt milk”).

Перекладачам доводиться стикатися з великою кількістю труднощів, відтворюючи фразеологічні одиниці:

1) розмовне забарвлення фразеологічних одиниць; 2) афористичність фразеологічних одиниць; 3) образність, лаконізм.

Фразеологізм як носій національного забарвлення, стилістичних особливостей і яскравої виразності перекладається з огляду на екстралінгвістичні фактори. Огляд особливостей, властивих різним фразеологічним одиницям, і аналіз застосованих до них способів перекладу переконує в тому, що величезному різноманіттю мовних засобів, що